

1469**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA TRANSPORTU¹⁾**

z dnia 20 października 2006 r.

w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie projektowania, wytwarzania, eksploatacji, naprawy i modernizacji specjalistycznych urządzeń ciśnieniowych²⁾

Na podstawie art. 54 ust. 2 ustawy z dnia Nr 122, poz. 1321, z późn. zm.³⁾ zarządza się, co następuje:

- ¹⁾ Minister Transportu kieruje działem administracji rządowej — transport, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Transportu (Dz. U. Nr 131, poz. 923).
- ²⁾ Niniejsze rozporządzenie zostało notyfikowane Komisji Europejskiej w dniu 22 lutego 2006 r., pod numerem 2006/0108/PL, zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), które wdraża dyrektywę nr 98/34/WE z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych (Dz. Urz. WE L 204 z 21.07.1998 r., z późn. zm.).
- ³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 170, poz. 1217.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Rozporządzenie określa warunki techniczne dozoru technicznego w zakresie projektowania, materiałów i elementów stosowanych do wytwarzania, wytwarzania, eksploatacji oraz naprawy i modernizacji specjalistycznych urządzeń ciśnieniowych.

2. Do specjalistycznych urządzeń ciśnieniowych zalicza się:

- 1) zbiorniki ciśnieniowe, o iloczynie nadciśnienia (PS) i pojemności (V) większym niż $50 \text{ bar} \times \text{dm}^3$ i nadciśnieniu (PS) wyższym niż 0,5 bara zamontowanych:
 - a) w układzie hamulcowym pojazdu kolejowego i metra lub w układzie sterującym elementami za- i wyładowczymi pojazdu kolejowego i metra lub w urządzeniu przeciwpożarowym pojazdu kolejowego i metra,
 - b) na stałe w agregatach proszkowych gaśniczych pojazdów drogowych;
- 2) cysterny ciśnieniowe — zbiorniki wraz z wyposażeniem obsługowym, konstrukcyjnym i osprzętem zabezpieczającym, trwale połączone z podwoziem drogowym lub kolejowym, stanowiące nieodłączną część ramy lub umożliwiające transport modalny:
 - a) napełniane podciśnieniowo i opróżniane ciśnieniem (PS) wyższym niż 0,5 bara, do przewozu odpadów, w tym materiałów, roztworów, mieszanin, które nie są przewidziane do bezpośredniego zastosowania i są przewożone w celu ich utylizacji, składowania lub zniszczenia przez spalanie lub inny sposób,
 - b) napełniane lub opróżniane ciśnieniem (PS) wyższym niż 0,5 bara, w szczególności do przewozu materiałów stałych (sypkich lub granulowanych), mieszanek paszowych,
 - c) napełniane materiałami płynnymi i przewożące te materiały pod ciśnieniem (PS) wyższym niż 0,5 bara,
 - d) odejmowalne (zbiorniki kontenerowe), napełniane, opróżniane lub przewożone pod ciśnieniem, dla których iloczyn nadciśnienia (PS) i pojemności (V) jest większy niż $50 \text{ bar} \times \text{dm}^3$, a nadciśnienie (PS) większe niż 0,5 bara

— stosowane w ruchu drogowym, kolejowym oraz żegludze śródlądowej do przewozu towarów niezaliczonych do towarów niebezpiecznych.

3. W zakresie projektowania, materiałów i elementów stosowanych do wytwarzania i wytwarzania specjalistycznych urządzeń ciśnieniowych stosuje się odpowiednio:

- 1) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wyma-

gań dla urządzeń ciśnieniowych i zespołów urządzeń ciśnieniowych (Dz. U. Nr 263, poz. 2200);

- 2) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla prostych zbiorników ciśnieniowych (Dz. U. Nr 259, poz. 2171).

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) najwyższe ciśnienie dopuszczalne oznaczone symbolem „PS” (bar) — graniczną wartość ciśnienia roboczego, na którą urządzenie zostało zaprojektowane;
- 2) ciśnienie dopuszczalne oznaczone symbolem „PD” (bar) — graniczną wartość ciśnienia roboczego w najwyższym punkcie przestrzeni ciśnieniowej urządzenia ciśnieniowego występującą podczas jego napełniania, opróżniania lub transportu;
- 3) temperatura dopuszczalna oznaczona symbolem „TD” (°C) — graniczną wartość najwyższej lub najniższej temperatury roboczej;
- 4) wyposażenie obsługowe — urządzenia dla napełniania i opróżniania zbiornika, wentylacji, zabezpieczenia;
- 5) wyposażenie konstrukcyjne — wewnętrzne lub zewnętrzne elementy wzmacniające, stabilizujące, wsporcze;
- 6) osprzęt zabezpieczający — urządzenia przeznaczone do zabezpieczania specjalistycznych urządzeń ciśnieniowych przed przekroczeniem parametrów dopuszczalnych;
- 7) wyposażenie eksploatacyjne — urządzenia zabezpieczające przed przepełnieniem zbiornika, ogrzewanie, urządzenia chłodnicze, sprężarki, pompospężarki, izolacja cieplna, przyrządy kontrolno-pomiarowe;
- 8) materiał płynny — gaz lub ciecz, a także ich mieszaniny; materiał płynny może zawierać zawiesiny ciał stałych;
- 9) eksploatujący — właściciel, przewoźnik lub użytkownik specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego.

Rozdział 2

Dokumentacja

§ 3. 1. W celu uzyskania decyzji zezwalającej na eksploatację specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego eksploatujący zgłasza pisemnie urządzenie do Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego, zwanego dalej „TDT”.

2. W zgłoszeniu, o którym mowa w ust. 1, należy podać nazwę lub imię i nazwisko eksploatującego specjalistyczne urządzenie ciśnieniowe.

3. Do zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, eksploatujący dołącza dwa egzemplarze dokumentacji, która powinna zawierać:

- 1) opis techniczny specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego;
- 2) dokumenty dostarczane przez wytwarzającego wraz ze specjalistycznym urządzeniem ciśnieniowym, określone w przepisach dotyczących oznakowania CE albo w specyfikacjach technicznych uzgodnionych z TDT;
- 3) rysunek zestawieniowy pojazdu lub pojazdu kolejowego i metra — z zamontowanym specjalistycznym urządzeniem ciśnieniowym z podstawowymi wymiarami, pokazujący sposób połączenia zbiornika z podwoziem (ramą podwozia lub wózkiem pojazdu);
- 4) rysunek specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego z podaniem nominalnej i minimalnej grubości ścianek głównych elementów, w szczególności płaszcza, den, przegród i falochronów oraz z wykazem materiałów użytych do jego budowy;
- 5) schemat instalacji do napełniania i opróżniania z zaznaczeniem osprzętu zabezpieczającego, ciśnieniowego oraz źródeł zasilania, z opisem wyposażenia (armatury), z podaniem typów wyposażenia i wytwórców;
- 6) obliczenia wytrzymałościowe określające minimalną grubość ścianek;
- 7) protokół z pomiarów grubości ścianek zbiornika;
- 8) opis doboru osprzętu zabezpieczającego wraz z jego dokumentacją, z uwzględnieniem źródeł zasilania;
- 9) instrukcję obsługi i konserwacji specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego, zwaną dalej „instrukcją eksploatacji”.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się w zakresie, w jakim dane, o których mowa w tym przepisie, zawarte są w dokumentacji określonej w rozporządzeniach, o których mowa w § 1 ust. 3.

5. Przepisów ust. 3 pkt 6 i 7 nie stosuje się do specjalistycznych urządzeń ciśnieniowych, które zaprojektowano i wytworzono zgodnie z przepisami, o których mowa w § 1 ust. 3.

§ 4. Opis techniczny specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego powinien zawierać:

- 1) nazwę i adres wytwórcy, numer fabryczny i rok produkcji urządzenia, oznaczenie typu, o ile ma to zastosowanie;
- 2) przeznaczenie urządzenia, parametry techniczne odpowiednio: pojemność całkowitą, pojemność komór, o ile ma to zastosowanie, ciśnienie obliczeniowe, ciśnienie próbne i robocze, najwyższą lub najniższą temperaturę roboczą;

- 3) określenie parametrów źródeł zasilania;
- 4) wykaz osprzętu zabezpieczającego (wartości nastaw);
- 5) wykaz wyposażenia eksploatacyjnego.

§ 5. 1. Instrukcja eksploatacji specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego powinna zawierać:

- 1) nazwę i charakterystykę urządzenia;
- 2) opis czynności związanych z eksploatacją urządzenia;
- 3) opis czynności przy obsłudze wyposażenia obsługowego przeznaczonego do napełniania i opróżniania urządzenia;
- 4) informacje o sposobie przygotowania urządzenia do badań;
- 5) wymagania określone w przepisach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 6) wymagania dotyczące konserwacji i kontroli stanu urządzenia oraz jego osprzętu, w szczególności sposób i częstotliwość kontroli;
- 7) opis sposobu postępowania w przypadku wystąpienia uszkodzeń, nieprawidłowości lub zakłóceń w pracy urządzenia;
- 8) opis innych wymagań określonych dla eksploatującego urządzenie;
- 9) rysunki i schematy w zakresie niezbędnym dla zrozumienia czynności obsługowych.

2. Obsługujący specjalistyczne urządzenie ciśnieniowe powinien zapoznać się z instrukcją eksploatacji. Instrukcja eksploatacji powinna znajdować się w dostępnym dla obsługującego miejscu.

Rozdział 3

Warunki dopuszczenia specjalistycznych urządzeń ciśnieniowych do eksploatacji

§ 6. Specjalistyczne urządzenie ciśnieniowe, którego uruchomienie poprzedzają czynności montażowe, poddaje się próbie funkcjonowania w pełni wyposażonego urządzenia, w celu sprawdzenia działania osprzętu zabezpieczającego oraz wyposażenia obsługowego i eksploatacyjnego.

§ 7. 1. Przed pierwszym uruchomieniem specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego TDT wykonuje następujące czynności:

- 1) sprawdza kompletność i odpowiedniość dokumentacji, o której mowa w § 3 ust. 3;
- 2) identyfikuje urządzenia ciśnieniowe na podstawie przedłożonej dokumentacji i tabliczki fabrycznej;
- 3) sprawdza kompletność wyposażenia z przedłożoną dokumentacją;

- 4) przeprowadza badanie obejmujące sprawdzenie:
- a) stanu technicznego zbiornika urządzenia ciśnieniowego, wyposażenia obsługowego i osprzętu oraz połączenia zbiornika z podwoziem lub ramą,
 - b) czy specjalistyczne urządzenie ciśnieniowe jest zainstalowane zgodnie z dokumentacją, o której mowa w § 3 ust. 3,
 - c) działania osprzętu zabezpieczającego,
 - d) poprawności działania wyposażenia obsługowego i eksploatacyjnego,
 - e) stanu zabezpieczeń antykorozyjnych, powłok malarskich,
 - f) stanu wykładzin wewnętrznych zbiornika, jeżeli występują.

2. Badanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, może być wykonywane u eksploatującego pod warunkiem, że dysponuje on wyposażeniem umożliwiającym wykonanie wszystkich czynności lub przez podmiot uprawnionym przez TDT.

§ 8. Na podstawie dokumentacji, o której mowa w § 3 ust. 3, oraz czynności, o których mowa w § 7 ust. 1, TDT wydaje decyzję zezwalającą na eksploatację specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego.

Rozdział 4

Warunki eksploatacji specjalistycznych urządzeń ciśnieniowych

§ 9. 1. Eksploatację specjalistycznych urządzeń ciśnieniowych prowadzi się zgodnie z ich przeznaczeniem, wymaganiami określonymi w rozporządzeniu oraz instrukcją eksploatacji, stosując odpowiednie środki bezpieczeństwa.

2. Specjalistyczne urządzenia ciśnieniowe mogą być eksploatowane, jeżeli:

- 1) ich stan techniczny nie budzi zastrzeżeń;
- 2) osprzęt zabezpieczający oraz wyposażenie obsługowe i eksploatacyjne są sprawne i nie zostały wyłączone z działania;
- 3) wydana została przez TDT decyzja zezwalająca na ich eksploatację.

3. Stopień napełnienia cystern ciśnieniowych ustala się w zależności od własności przewożonych materiałów, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z maksymalnej dopuszczalnej ładowności cysterny jako pojazdu drogowego lub kolejowego.

4. Grubość ścianek zbiornika ciśnieniowego w czasie całego okresu eksploatacji nie może być mniejsza od określonej w dokumentacji technicznej grubości minimalnej.

5. Specjalistyczne urządzenia ciśnieniowe powinny być zamykane w taki sposób, aby ich zawartość nie

mogła się wydostać na zewnątrz w sposób niekontrolowany.

6. Cysterny ciśnieniowe przeznaczone do przewozu materiałów ciekłych, których zbiorniki nie są podzielone przegrodami lub falochronami na przestrzenie nieprzekraczające 7500 litrów, powinny być napełniane powyżej 80 % swojej pojemności albo nie więcej niż 20 %.

7. Cysterny ciśnieniowe przeznaczone do przewozu materiałów stałych (sypkich lub granulowanych) powinny być zaopatrzone w instalację uziemiającą, w przypadku gdy przy ich napełnianiu lub opróżnianiu powstają ładunki elektrostatyczne zagrażające wybuchem.

§ 10. 1. Otwieranie pokryw włączów cystern ciśnieniowych jest dozwolone po sprawdzeniu, że został zamknięty dopływ ciśnienia z własnego lub zewnętrznego źródła zasilania oraz po wyrównaniu ciśnienia w zbiorniku z ciśnieniem atmosferycznym.

2. Wejście do urządzeń ciśnieniowych, w których może nastąpić przekroczenie dopuszczalnych stężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy lub dopuszczalnej granicy niskich i wysokich temperatur, jest dopuszczalne po dokonaniu neutralizacji, przewietrzenia i innych czynności gwarantujących bezpieczeństwo oraz po wystawieniu pisemnej zgody przez eksploatującego.

§ 11. Zmiana nastaw osprzętu zabezpieczającego i jego połączeń ze specjalistycznym urządzeniem ciśnieniowym jest możliwa wyłącznie po uzyskaniu zgody TDT.

§ 12. 1. Wymiana uszkodzonego lub zużytego wyposażenia obsługowego, osprzętu zabezpieczającego oraz pokryw włączów dokonywana jest przez podmiot uprawniony przez TDT do wykonywania napraw zbiorników transportowych, zgodnie z dokumentacją techniczną.

2. Wymiana osprzętu zabezpieczającego na nowy przeprowadzana jest pod nadzorem TDT.

3. Wymiana elementów, o których mowa w ust. 1, powinna być udokumentowana.

§ 13. W celu zapewnienia bezpiecznej eksploatacji specjalistycznych urządzeń ciśnieniowych eksploatujący powinien zorganizować służbę eksploatacyjną oraz zapewnić obsługę i konserwację tych urządzeń, przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje.

§ 14. 1. W przypadku niebezpiecznego uszkodzenia lub nieszczęśliwego wypadku związanego z eksploatacją specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego eksploatujący niezwłocznie je zabezpiecza oraz zawiadamia TDT.

2. W przypadku niebezpiecznego uszkodzenia specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego, które może spowodować zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkie-

go oraz mienia i środowiska, eksploatujący niezwłocznie podejmuje odpowiednie działania mające na celu wyeliminowanie zagrożenia.

§ 15. 1. Eksploatujący przygotowuje specjalistyczne urządzenie ciśnieniowe do badań w zakresie niezbędnym do ich przeprowadzenia, w sposób zapewniający bezpieczeństwo osób wykonujących badania. Eksploatujący zapewnia obsługę techniczną wykonywanych badań.

2. Podczas przygotowania specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego oraz jego osprzętu do badań należy przestrzegać zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz wymagań określonych w instrukcji eksploatacji.

Rozdział 5

Naprawa i modernizacja specjalistycznych urządzeń ciśnieniowych

§ 16. 1. Naprawa lub modernizacja specjalistycznych urządzeń ciśnieniowych powinna być przeprowadzana przez podmioty posiadające uprawnienia wydane przez TDT oraz na podstawie uzgodnionej przez TDT dokumentacji technicznej i technologicznej.

2. Wykonanie naprawy lub modernizacji powinno być potwierdzone pisemnie przez wykonawcę.

3. Po zakończeniu naprawy lub modernizacji należy przeprowadzić badanie, o którym mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 lit. a.

Rozdział 6

Badania techniczne specjalistycznych urządzeń ciśnieniowych

§ 17. 1. W toku eksploatacji specjalistycznych urządzeń ciśnieniowych przeprowadzane są badania techniczne:

- 1) okresowe — dla urządzeń objętych dozorem pełnym;
- 2) doraźne:
 - a) eksploatacyjne,
 - b) kontrolne,
 - c) powypadkowe lub poawaryjne.

2. Badania okresowe i doraźne specjalistycznych urządzeń ciśnieniowych są wykonywane jako:

- 1) rewizje wewnętrzne;
- 2) próby ciśnieniowe;
- 3) rewizje zewnętrzne;
- 4) próby szczelności;
- 5) próby funkcjonowania wyposażenia.

§ 18. 1. Rewizja wewnętrzna polega na ocenie wizualnej stanu wewnętrznej i zewnętrznej powierzchni specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego, połączeń spawanych, wyposażenia konstrukcyjnego, a w przypadkach uzasadnionych względami technicznymi przeprowadzenie pomiarów kontrolnych grubości ścianek zbiornika specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego.

2. W przypadkach uzasadnionych względami technicznymi, ocena wizualna, o której mowa w ust. 1, może być uzupełniona lub zastąpiona innymi badaniami, określonymi przez TDT.

§ 19. 1. Próbę ciśnieniową wykonuje się jako próbę hydrauliczną.

2. Podczas wykonywania próby ciśnieniowej wartość ciśnienia próbnego przyjmuje się zgodnie z dokumentacją techniczną specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego lub specyfikacją techniczną, według której urządzenie zostało zaprojektowane i którego wartość jest określona na tabliczce znamionowej.

3. TDT może ustalić inną niż określona w ust. 2 wartość ciśnienia próbnego w zależności od ciśnienia dopuszczalnego PD i temperatury dopuszczalnej TD.

4. Temperatura cieczy próbnej nie powinna być niższa niż +10 °C i nie wyższa niż +50 °C, o ile w dokumentacji technicznej specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego nie została ustalona inna temperatura próby ciśnieniowej.

5. Próbę ciśnieniową przeprowadza się przy zachowaniu następujących zasad:

- 1) ciśnienie należy równomiernie podnosić, aż do osiągnięcia ciśnienia próbnego, przy czym szybkość wzrostu ciśnienia od dopuszczalnego do próbnego nie powinna przekraczać 1 bar/min, chyba że w dokumentacji technicznej specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego została ustalona inna wartość;
- 2) ciśnienie próbne powinno być utrzymane co najmniej przez 30 minut dla cystern ciśnieniowych, których ciśnienie próbne przekracza wartość 1 bara, oraz 15 minut dla pozostałych specjalistycznych urządzeń ciśnieniowych;
- 3) następnie należy obniżyć ciśnienie do dopuszczalnego i dokonać oględzin urządzenia oraz osprzętu.

6. Wynik próby ciśnieniowej uznaje się za pozytywny, jeżeli urządzenie nie wykazuje trwałych odkształceń, uszkodzeń, nieszczelności urządzenia i jego wyposażenia.

7. Próbę ciśnieniową przeprowadza się w warunkach umożliwiających oględziny ścianek zbiornika specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego, w szczególności połączeń spawanych, pokryw włazów i innych zamknięć.

8. Próbę ciśnieniową specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego z izolacją cieplną wykonuje się bez

zdejmowania izolacji, z wyjątkiem przypadków uzasadnionych względami technicznymi, jeżeli TDT zaleci częściowe lub całkowite jej usunięcie.

§ 20. W przypadkach uzasadnionych względami technicznymi, po uzgodnieniu z TDT, próbę hydrauliczną można zastąpić inną próbą lub badaniem innego rodzaju. Próba ciśnieniowa cystern do przewozu materiałów stałych (sypkich lub granulowanych) rozładowywanych ciśnieniowo oraz cystern napelnianych podciśnieniowo, gdy zbiornik cysterny nie był naprawiany przy użyciu spawania, może być zastąpiona próbą pneumatyczną przy ciśnieniu równym ciśnieniu dopuszczalnemu PD.

§ 21. Rewizja zewnętrzna polega na ocenie wizualnej stanu zewnętrznej powierzchni specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego, wyposażenia obsługowego i eksploatacyjnego oraz osprzętu zabezpieczającego, stanu połączenia zbiornika z podwoziem lub ramą, stanu zabezpieczeń antykorozyjnych, oznaczeń i opisów, a także na sprawdzeniu działania osprzętu.

§ 22. 1. Próba szczelności polega na sprawdzeniu szczelności wyposażenia obsługowego oraz osprzętu i jest przeprowadzana przy ciśnieniu o wartości równej ciśnieniu dopuszczalnemu PD.

2. Próba szczelności przeprowadzana jest jako próba wodna lub pneumatyczna. Próba szczelności może być przeprowadzona z zastosowaniem przewożonego towaru, po uzyskaniu zgody TDT.

§ 23. Próba funkcjonowania wyposażenia polega na sprawdzeniu:

- 1) prawidłowości działania osprzętu zabezpieczającego oraz wyposażenia obsługowego i eksploatacyjnego zgodnie z jego przeznaczeniem;
- 2) oznaczeń;
- 3) pozycji otwarcia lub zamknięcia;
- 4) zgodności ze schematami;
- 5) zgodności z opisami w instrukcji eksploatacji.

§ 24. 1. Badanie doraźne eksploatacyjne specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego jest wykonywane na wniosek eksploatującego, w przypadku:

- 1) zmiany eksploatującego lub miejsca zainstalowania urządzenia;
- 2) konieczności dokonania naprawy lub modernizacji urządzenia;
- 3) wymiany osprzętu zabezpieczającego;
- 4) zmiany nastaw osprzętu zabezpieczającego;
- 5) stwierdzenia nieszczelności lub uszkodzeń urządzenia;
- 6) uzasadnionym niewłaściwym stanem technicznym urządzenia.

2. Zakres doraźnego badania eksploatacyjnego i sposób przygotowania urządzenia do badania, o którym mowa w ust. 1, określa TDT w zależności od okoliczności uzasadniających ich przeprowadzenie.

§ 25. Badanie doraźne kontrolne specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego przeprowadza TDT w ramach nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o dozrze technicznym.

§ 26. 1. W przypadku wystąpienia niebezpiecznego uszkodzenia lub nieszczęśliwego wypadku związanego z eksploatacją specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego, badanie doraźne poawaryjne lub powypadkowe przeprowadza TDT.

2. Badanie powypadkowe i poawaryjne, o którym mowa w ust. 1, ma na celu ustalenie przyczyn niebezpiecznego uszkodzenia lub nieszczęśliwego wypadku związanego z eksploatacją specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego i określenie wniosków dotyczących działań zapobiegawczych oraz ich wdrożenia.

§ 27. 1. Formy dozoru technicznego i terminy badań technicznych specjalistycznych urządzeń ciśnieniowych określa załącznik do rozporządzenia.

2. Dla specjalistycznych urządzeń ciśnieniowych objętych dozorem uproszczonym w fazie ich eksploatacji nie wykonuje się badań okresowych i doraźnych kontrolnych.

3. W przypadkach uzasadnionych stanem technicznym specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego, mającym wpływ na bezpieczeństwo jego eksploatacji, terminy badań określone w załączniku do rozporządzenia mogą zostać skrócone na podstawie decyzji TDT.

4. W przypadkach uzasadnionych koniecznością dostosowania terminów badań zbiorników sprężonego powietrza, zamontowanych w pojazdach kolejowych lub metra do terminów wynikających z cyklu naprawczego tych pojazdów, na wniosek eksploatującego, TDT może przedłużyć okresy między badaniami.

5. W przypadkach uzasadnionych koniecznością dostosowania terminów badań cystern stosowanych w ruchu kolejowym do terminów wynikających z cyklu naprawczego podwozi kolejowych, na których te cysterny są zamontowane, na wniosek eksploatującego, TDT może zmienić terminy badań cystern ciśnieniowych.

§ 28. 1. Terminy badań okresowych wyznacza się podając miesiąc i rok, przy czym termin pierwszego badania okresowego ustala się odpowiednio od dnia wydania decyzji zezwalającej na eksploatację specjalistycznego urządzenia ciśnieniowego.

2. Jeżeli badanie doraźne eksploatacyjne obejmowało pełny zakres badania okresowego, to termin kolejnego badania okresowego, za zgodą eksploatującego, może być wyznaczony od dnia wykonania badania doraźnego.

3. Na uzasadniony wniosek eksploatującego rewizja wewnętrzna i próba ciśnieniowa mogą być przeprowadzone w okresie sześciu miesięcy przed wyznaczonym terminem badania okresowego. Termin badania powinien być uzgodniony z TDT z czternastodniowym wyprzedzeniem.

4. Na uzasadniony wniosek eksploatującego, TDT, po przeprowadzeniu z wynikiem pozytywnym rewizji zewnętrznej, próby szczelności i funkcjonowania wyposażenia, przeprowadzonych w ramach badania dołącznego eksploatacyjnego, może odroczyć wyznaczony termin badania okresowego o sześć miesięcy, przy

czym odroczenie terminu może nastąpić najwyżej dwukrotnie, tak, aby łączny czas odroczenia nie przekroczył dwunastu miesięcy.

Rozdział 7

Przepis końcowy

§ 29. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Transportu: *J. Polaczek*

Załącznik do rozporządzenia Ministra Transportu z dnia 20 października 2006 r. (poz. 1469)

FORMY DOZORU TECHNICZNEGO I TERMINY BADAŃ SPECJALISTYCZNYCH URZĄDZEŃ CIŚNIENIOWYCH

Lp.	Wyszczególnienie	Forma dozoru	Terminy badań			
			rewizja wewnętrzna	próba ciśnieniowa	rewizja zewnętrzna	próba szczelności i funkcjonowania osprzętu
1	2	3	4	5	6	7
1	Zbiorniki sprężonego powietrza zamontowane na stałe w pojazdach kolejowych z napędem własnym i metra, o których mowa w § 1 ust. 2 pkt 1 lit. a	pełny	co 6 lat	co 12 lat	co 3 lata	co 3 lata
2	Hydroakumulatory zamontowane na stałe w hydraulicznych układach roboczych pojazdów kolejowych, o których mowa w § 1 ust. 2 pkt 1 lit. a	pełny	co 6 lat	co 12 lat	co 3 lata	co 3 lata
3	Zbiorniki sprężonego powietrza zamontowane na stałe w pomocniczych układach sterowniczych pojazdów kolejowych, o których mowa w § 1 ust. 2 pkt 1 lit. a	pełny	co 6 lat	co 12 lat	co 3 lata	co 3 lata
4	Zbiorniki w agregatach proszkowych zamontowanych na stałe w gaśniczych pojazdach drogowych, o których mowa w § 1 ust. 2 pkt 1 lit. b	pełny	co 6 lat	co 12 lat	co 3 lata	—
5	Zbiorniki sprężonego powietrza zamontowane na stałe w pojazdach kolejowych bez własnego napędu, o iloczynie nadciśnienia i pojemności $PS \times V > 200 \text{ bar} \times \text{dm}^3$, o których mowa w § 1 ust. 2 pkt 1 lit. a	ograniczony	—	—	co 4 lata z uwzględnieniem terminów przeglądów okresowych pojazdów szynowych	co 4 lata z uwzględnieniem terminów przeglądów okresowych pojazdów szynowych

1	2		3	4	5	6	7
6	Zbiorniki przeciwpożarowe zamontowane na stałe w pojazdach kolejowych, o których mowa w § 1 ust. 2 pkt 1 lit. a		ograniczony	—	—	co 6 lat	co 6 lat
7	Zbiorniki sprężonego powietrza zamontowane na stałe w pojazdach kolejowych bez własnego napędu, o iloczynie nadciśnienia i pojemności $PS \times V \leq 200 \text{ bar} \times \text{dm}^3$, o których mowa w § 1 ust. 2 pkt 1 lit. a		uproszczony	—	—	—	—
8	Cysterny napełniane podciśnieniowo i opróżniane ciśnieniem wyższym niż 0,5 bara, o których mowa w § 1 ust. 2 pkt 2 lit. a		pełny	co 6 lat	co 6 lat	co 2 lata	co 2 lata
9	Cysterny opróżniane lub/i napełniane ciśnieniem wyższym niż 0,5 bara, o których mowa w § 1 ust. 2 pkt 2 lit. b	w ruchu drogowym	pełny	co 6 lat	co 6 lat	co 2 lata	co 2 lata
		w ruchu kolejowym	pełny	co 6 lat	co 6 lat	co 3 lata	co 3 lata
10	Cysterny napełniane i przewożone pod ciśnieniem wyższym niż 0,5 bara do przewozu materiałów płynnych, o których mowa w § 1 ust. 2 pkt 2 lit. c	w ruchu drogowym	pełny	co 6 lat	co 6 lat	co 2 lata	co 2 lata
		w ruchu kolejowym	pełny	co 6 lat	co 6 lat	co 3 lata	co 3 lata
11	Cysterny odejmowalne (zbiorniki kontenerowe), które są pod ciśnieniem napełniane, opróżniane lub przewożone, o iloczynie nadciśnienia i pojemności $PS \times V > 50 \text{ bar} \times \text{dm}^3$ i nadciśnieniu $PS > 5 \text{ bara}$, o których mowa w § 1 ust. 2 pkt 2 lit. d		pełny	co 6 lat	co 6 lat	co 2 lata	co 2 lata